

ניחוחות לשבת פרשת לך לך

לאחר שחוזר אברהם מהצלת לוט, נגלה אליו הקב"ה. הוא מבטיח לאברהם אבינו שיזכה לזרע משלו, וכן שזרעו יהיה ככוכבי השמים. לאחר מכן מודיע הפסוק "והאמן בה' ויחשבה לו צדקה" (בראשית טו ו). רש"י מבאר: "הקדוש ברוך הוא חשבה לאברם לזכות ולצדקה על האמונה שהאמין בו". ותמה הרמב"ן: "ואיני מבין מה הזכות הזאת, למה לא יאמין... ומי שהאמין לעקוד את בנו היחיד האהוב ושאר הניסיונות איך לא יאמין בבשורה טובה"?!

ניתן לומר, שהיה לאברהם מה להתלבט ולפחות לבקש אות וסימן "במה אדע", ואולי אף יכל לשאול כלפי מעלה: מה קרה עד היום? הן הבטחה זו ניתנה לו כבר בראשית דרכו וטרם מומשה. ובפרט כמו שכתב הרד"ק "כי הוא ואשתו היו הולכים ומזקינים וההבטחה מתאחרת". (אמנם לגבי 'בשורת הארץ' שאל אברהם 'במה אדע כי אירשנה' - ורבו בזה המפרשים, אם ביקש זכות לרשת את הארץ או שלא יגרום החטא בהמשך הדורות ועוד.. נושא לעיון נוסף)

בניתוח ע"פ ההיגיון ובדרך הטבע, מסתבר שאכן אפסה תקוותם של אברהם ושרה, וישועתם תתכן רק בדרך לא טבעית. ויתכן שזוהי משמעות הפסוק 'ויצא אותו החוצה' - מעל ומעבר לעולם. אברהם וזרעו יהיה מעל הכוכבים, לא רק מבחינה כמותית, אלא אף מבחינה מהותית הם לא יהיו נתונים להשפעת הכוכבים והמזלות אלא יהיו מונהגים שלא בדרך הטבע. ולא רק הוא אלא גם זרעו אחריו, יהיו צדיקים כמוהו ומעל המזלות.

אברהם ממשיך ומאמין ולא נסדקה אמונתו אפילו במשהו. כל מהותו של אברהם היא האמונה וזהו גם החידוש הגדול שהביא לעולם. נוכל להעניק לו את התואר "המאמין הגדול" על שם אמונתו ודבקו בקב"ה לאורך כל מהלך חייו. והקב"ה מעריך ומחשיב זאת.

הרמב"ן לעומת זאת מבאר שהציון לשבח "ויחשבה לו צדקה", לא מתייחס למה שחשב הקב"ה על אברהם, אלא מתייחס למה שחשב אברהם על הקב"ה. ולכן מבאר שהפסוק מתייחס להערכה של אברהם לקב"ה שמבטיח בזאת שהממשיך היורש בוא יבוא בכל מקרה וללא תלות במצבו במעשיו וזכותו של אברהם, ובנוסף לכך גם זרעו יתרבה בוודאות ובלי תנאים. זהו חיזוק מיוחד המהווה שידרוג להבטחה לריבוי שכבר ניתנה לו. הבטחה זו של הקב"ה היא צדקה וחסד ומחייבת מלא ההערכה מצידו של אברהם. ואכן אברהם מודע לגודל הטובה שנעשתה עמו בשידרוג השכר המיוחל, וכולו שירה והודאה שבאה לידי ביטוי במילים "ויחשבה לו צדקה".

אברהם מצטיין באמונתו, כבר בצאתו למסע חייו ואף ביתר שאת באחרית ימיו לעת זקנותו. סיפור חייו מלמד אותנו תובנה נוספת, אין לומר "מגיע לי, ומתבקש וכך מצופה", אלא יש לתת לזולת את מלא ההערכה והתודה על כל נקודה טובה. הקב"ה מחשיב מאד את אמונתו של אברהם המתמשכת גם אל מול מציאות הטופחת על פניו, ואברהם לא רואה עצמו כראוי ללא סייג, מוקיר את היחס החם והמחבק ומשיב אהבה ותודה נרגשת לבוראו.

בעבודתנו מול השותפים לעבודת החינוך ומול התלמידים נדע לפרגן ולהעריך להחשיב ולהודות על כל פעולה ועשייה של האחר. מילה טובה יכולה לברוא עולמות בקרב תלמידנו, פעמים רבות עין טובה יכולה לכוון את פעולתנו בצורה הרבה יותר אמיתית ונכונה מאשר ראייה ביקורתית. נעריך, נפרגן, נוקיר טובה ונמנע מנקיטת עמדה של "מגיע לי".

אנו מאמינים בני מאמינים, זרעו של אברהם אבינו המאמין הגדול. גם אנו אברהם בניו אהובי של הקב"ה.

בברכת שבת שלום ומבורך

שושי נגר